

Pilvenpiirtäjiltä landelle

Maailman ensimmäiset rautakehikkoiset pilvenpiirtäjät nousivat Chicagoon 1880-luvulla brittiläisen teknologian avittamana. Eräs mahtavimmista Art Deco -tyylisistä pilvenpiirtäjistä valmistui Chicago Board of Trade (CBOT), joka yhdessä Chicago Mercantile Exchangen (CME) kanssa on johdannaissopimuspörssien pioneeri. Eikä Chicagon teknologinen pioneerihenki ole nääntymässä: nykyään Chicago tunnetaan ultranopean (automatisoidun) kaupankäynnin firmoista, kuten Virtu Financialista.

TEKSTI JA KUVAT: TOMMI A. VUORENMAA

Mutta pilvenpiirtäjästä jäyhimmillä on viime vuosina vihmonut kylmästi; perinteinen rahoitusala on elänyt murrosta pari vuosikymmentä. Windy Cityssä on vuoden 2008 finanssikriisin jälkimainingeissa irtosanottu tuhansia ihmisiä uusien virtuoosimaisten tietokoneiden tieltä. Tietokonealgoritmien luomat arvet olivat näkyvillä vieraillessani CBOT:ssa vuonna 2014; poissa olivat olkapäidensä yli huutavat rääväsuiset meklarit. Heidän paikkansa olivat ottaneet konesaleissa viileästi kauppaa käyvät tietokoneet.

Toukokuussa 2017 laskeudun jo ties monetta kertaa Chicagon O'Hare-lentokentälle – pääosin tietokoneavusteisesti, aivan kuten pörssikaupankäyntikin. Saavun jälleen puhumaan finanssiteknologioista vuosittaiseen "The Trading Show" -konferenssiin. Tällä kertaa odotan kuitenkin erityisellä innokkuudella ystäväni Paulin tapaamista maaseudulla. Tutustuin Pauliin alun perin vuonna 2013

konferenssissa Kolumbian Cartagenassa. Vielä tuolloin hän edusti tyyppillistä "rahoitusalan pilvenpiirtäjää".

Koukkaan Wisconsinin osavaltiossa sijaitsevalle Lake Genevalle "Illinoisin ihmeenä" mainostetun Starved Rock State Parkin kautta Route 66:sta myönteillen. Starved Rock sijaitsee 200 kilometrin päässä Lake Genevalta etelään, 150 kilometriä Chicagosta kaakkoon ja reilun parin tunnin ajomatkan päässä ruuhkaisesta Chicagosta. Starved Rockin kauneus yllättää positiivisesti, vaikka ehdin jo epäillä ylimääräisen koukkauksen järkeä; keidasmaisiin kanjoneihin ja Catskills-tyyliin vesiputouksiin ei uskoisi heti törmäävänsä preerialla!

Alun perin 8000 eKr. intiaanien asuttaman Starved Rockin kartoittivat

1600-luvun lopulla ranskalaiset tutkimusmatkailijat seilatessaan Illinois-jokea Lake Michiganille. Marquetten ja Jolien vanavedessä aluetta asuttivat sittemmin muun muassa ottawa-intiaanit. Legendan mukaan 1760-luvulla kilpaillevan illinois-heimon johtaja puukotti ottawan johtajaa, Pontiacia, kohtalokkain seurauksin: kosta peläten, illinoisilaiset pakenivat korkean kivisen jyrkänteen laelle, jonne he saarrettuina nääntyivät lopulta nälkään.

Chicagon häly ja tietokonealgoritmit väistyvät yhä etäämmäs ajaessani illan-suussa pikkuteitä pitkin Lake Genevan kylää kohti. Punertavassa alkukesän illassa laajalle levittäytyvät näkymät ja peltojen tuoksu ujuttautuvat hypnotisoiden autoon avonaisesta ikkunasta. Täällä

...poissa olivat olkapäidensä yli huutavat rääväsuiset meklarit. Heidän paikkansa olivat ottaneet konesaleissa viileästi kauppaa käyvät tietokoneet.

ei olekaan tylsä ajaa, päinvastoin – avarat maisemat ovat balsamia työstressille. Pakotan itseni tiedostamaan, että eräs maailman arvopaperikaupankäynnin navoista todella sijaitsee tästä vain hetken verran itään.

Saavun yön tunteina Lake Genevaan voimakkaan ukkosmyrskyn säestyksellä. Järvi näyttää salamien valossa maagiselta. Tälle seudulle voin kuvitella helposti Chicagon yläluokan pakenevan halutessaan irtiottoa tiukasta cityrytmistä. Pääkatua värittävät kalliilta näyttävät kahvilat ja antiikkiliikkeet, mistä juontuu mieleeni New York Cityyn laskevan Hudson-joen ylävirralla sijaitsevat charmantit kylät, kuten Saratoga Springs. Majoittaudun yksinkertaiseen motelliin, varhain aamulla suuntaan Paulin maatilalle.

Ilman GPS-koordinaatteja ja älykännykkää Paulin maatilaa olisi hankala löytää – pienen pienen tie mätelee kukkulan taakse kuin aarteen taakseen kätkien. Kaarran autolla farmin pihaan ja astun ulos. Navakka tuuli lyö lempeästi kasvoilleni. Paulin kännykkä ei vastaa, mutta minua vastaanottamaan tullut Paulin vaimo vakuuttaa hänen saapuvan aivan kohta. Vartin päästä paiskaamme kättä. Viimeksi tapasimme Chicagossa viiden tähden pilvenpiirtäjähotellin kattoterassilla. Ajat ovat muuttuneet.

Paul esittelee ajan hampaan syömiä tiluksiaan silmin nähden ylpeänä. Maatilan rakennukset on hiljakseen tarkoitettu restauroida entiseen loistonsa. Saatuaan potkut rahoitusalan firmasta,

Starved Rock State Parkin kauneus yllätti, kanyonien ja vesiputouksiin ei uskoisi törmäävänsä preerialla.

Paul päätti lopulta toteuttaa oman unelmansa: siirtyä pilvenpiirtäjiltä landelle ja aloittaa yksinkertainen luomutila, jossa karja laiduntaisi vapaana peltoaukeamilla. Unelman toteutus tuntuu nyt luonnolliselta ratkaisulta, vaikka nopeasti ajateltuna Paulin pitkästä finanssiurasta ei täällä ole mitään hyötyä.

Bisnes ei ole kuitenkaan unohtunut amerikkalaisen ystäväni mielestä. Kun kerron, että Aekraes Kodex -startupini voisi valmistaa heille mobiilisovelluksen, joka lisäisi luomulihan myyntiä tuomalla Chicagon kuluttajat lähemmäs alkutuotantoa, Paul innostuu. Amerikkalaiseen kulttuuriin kuuluu yrittäminen – ideoita ei ammuta alas. Eikä finanssiala ole edes lopulta kovin kaukana maataloudesta: futuurisopimukset kehitettiin alun perin nimenomaan maataloustuotannon riskien hallintaan 1700 eKr.

Käännän suunnan takaisin Chicagoon. Mieleni tekisi ajella kaikki pienet pienet tiet, mutta nyt siihen ei ole aikaa. Katsellessani hitaasti ohi lipuvia

Katsellessani hitaasti ohi lipuvia maisemia ymmärrän, että arvopaperimarkkinoilla ja maataloustuotannolla on merkittävä ero: aikajänne.

maisemia ymmärrän, että arvopaperimarkkinoilla ja maataloustuotannolla on merkittävä ero: aikajänne. Rayleigh Research -yritykseni ydinosamista ovat ultranopeat tietokonealgoritmit, joiden voi kyllä sanoa olevan yhtä konkreettisia kuin lehmätkin, mutta aikajänneet ovat erilaiset: luomulehmät eivät kasva eivätkä vaihda omistajaa mikrosekunneissa.

Amerikkalaiseen kulttuuriin kuuluu yrittäminen – ideoita ei ammuta alas.

Minun on palautettava vuokrakaarani. Ennen O'Harea on ajettava autotullin läpi, ja olen ajatuksissani täysin unohtanut, että tällä autotullilla on oltava täsmälleen oikea dollarimäärä kädessä. Joudun kiusallisesti pysähtymään puomin eteen, nousemaan autosta ulos ja

etsimään kolikot auton takapenkin pohjilta. Kiroan, miksei USA ole saattanut kaikkia autotullejaan digitaalisiksi niin, että liikenteen transaktiot olisivat kätevästi automaattisesti rekisteröityviä kuin kaupankäynti CME:ssä tai CBOT:ssa on.

Keskilämmen preerioita kartoittaneiden ranskalaisten tutkimusmatkailijoiden tapaan yhdysvaltalaisen suhtautuminen bisnekseen on tiukka, mutta sopivan rämäpäinen. Riskinotto ei katoa landellakaan. Automatisointi sopiikin sisältörikkaampaa elämää etsiville, puuduttavista työrutiineista pakeneville ihmisille – antaahan tietokoneille nanosekunneille asti myönnetty valta enemmän aikaa tehdä elämässään selaista mistä vain ihmiset pystyvät tietoisesti nauttimaan: omien unelmien toteuttamisesta.

Tommi Vuorenmaan on valtiotieteiden tohtori (rahoituksen ekonometriasta) ja startup-yrittäjä.

Lake Genevan hiekkarannalla oli vielä rauhallista aamuvarhaisella.